

2022_Anul AGÂRBICEANU (XIX): legea binelui și a răului.
Originea răului, în noi și în lume! - atunci am luat în ajutor rugăciunea?
- prăpastia spiritului propriu!- cufundarea în studiu?

Trăiam retras și eram mereu timid!

Blaj

Pe lângă eternele probleme ale existenței ...!

preocupat de probleme de gândire, estetice, morale!

prăpastia spiritului propriu?

În primul an de teologie am scris tatei că mă întorc acasă!

Ajunsesem nervos!

întîia rugăciune conștientă?

Originea răului, în noi și în lume!

Niciodată nu mi-am dat seama cum și cînd observ lumea din jurul meu!

Blaj

Anul Agârbiceanu Anul tinerilor oțeliți!

șagunism - tribunism

2022

2022

pe urmele lui Ion Agârbiceanu

Gândurile și preocupările adolescentului Ion Agârbiceanu, le regăsim tot în cap. „Mărturisiri”: «Între 14-18 ani am crescut în puterile spirituale, preocupat de probleme de gândire, estetice, morale, în așa măsură, încît aproape mi se închisese sufletul pentru frumusețile naturii. În vacanță colindam cu ziua de cap pădurile, cîmpurile, dar mereu cu gîndul departe, chinuit de probleme. Mi-aduc aminte că în cele 4-5 vacanțe mari, din anii ultimi de liceu, doar de două sau trei ori m-am dus pînă-n Măgura mare, anume să văd asfințitul soarelui în stîncile de aur roșu al Munților Apuseni. Neliniștile vieții sexuale, neclare, tulburătoare, tot de la această vîrstă mi se înfățișează, mai întîi într-un sentiment de adorare a fetițelor de la internatul școlii secundare din Blaj, nu a uneia, a tuturor. Îmi lăsaus senzația unor ființe deosebite, cu totul streine și altfel decît noi băieții.

Le înconjura misterul, o aromă deosebită care părea că umple și grădina în care le auzeam cîntînd, și le vedeam, printre arbori, jucîndu-se în rochițele lor minunate. Și-mi părea că toate sînt frumoase. Cred că nu am vorbit totuși nici cu trei din ele cîtă vreme am fost la liceu. Trăiam retras și eram mereu timid. Nu știam ce-i timiditatea numai cînd trebuia să răspund în clasă, în slujba ce-o aveam acum. Iar în relațiile cu oamenii mi se deschidea gura și eram cutezător numai după ce beam un pahar cu vin. Căci de pe la 17 ani beam uneori cîte un kg, două de vin cu colegii, acasă sau bine ascunși în vrun birt.

Cu fumatul mă obișnuisem de mult. În acest răstimp, am avut simpatii mai pronunțate, dar trecătoare și numai de la distanță, pentru vreo două fetișcane. Dar instinctele vieții sexuale s-au apropiat apoi cu neliniștea lor nu numai în această formă mistică. Am avut de furcă cu ele; mă întristau și mă coborau în fața conștiinței, a propriei mele judecăți. Mai ușor, mai curat, mai liber mă simțeam și acum în mijlocul naturii, deși nu mai era libertatea și risipirea din prima copilărie. **Pe lângă eternele probleme ale existenței, dădea acum năvală să-și afle explicarea legea binelui și a răului. Originea răului, în noi și în lume.** Ultimii trei ani de liceu și cei dintâi doi ani de teologie au purtat pecetea unui zbucium sufletesc continuu, în căutarea unui punct de rezim, a unui înțeles pentru viața mea și a lumii. Au fost zile, luni și ani triști și grei. Nu mă gândesc bucuros la ei. Cercurile luminoase în această mare întunecată se formau numai prin **cufundarea în studiu**, sau în vro lectură ce mă absorbea și făcea să-mi uit de mine, de gândurile și frământările mele. De când am început a gândi logic, nu mă puteam încredința asupra adevărurilor de credință în care am crescut. Nu era o totală negare, sau necredință, dar nici o siguranță. Starea spiritului cea mai primejdioasă. Educația și practica religioasă de acasă, din școala secundară, din cei doi ani de universitate, trăind în seminar și disciplină catolică, nu mi-au putut ajuta să-mi birui nesiguranța. Dimpotrivă: **în seminar ajunsesem să critic multe din practicile religioase catolice, învinuind în mine și în fața altora de ipocrizie religioasă** pe superiori și colegi. **Nu credeam în ele, nu mă puteam obicinui cu ele. În primul an de teologie am scris tatei că mă întorc acasă.** Anul al doilea, tot așa de greu, de neliniștit și fără o zare de lumină. Intrînd în seminar, n-am mai citit literatură. Nici nu aveam la îndemînă decît cîteva ziare românești. (...) Biblioteca celor 15 clerici români cîți erau acolo se compunea din cărți bisericești și puține istorice. Dar îmi dădea de lucru însuși studiul, în latinește, al doctrinelor teologice. Toate materiile, afară de logică, psihologie și metafizică, îmi părură absurde în primii doi ani. Toate presupuneau ca temei credința, convingerea sinceră și intimă în existența lui Dumnezeu și în existența sufletului nemuritor al omului. Fără această convingere, tot studiul teologiei era într-adevăr o absurditate. După cinci ani de frământare, de zbucium, de pesimism, încolțit și de neliniștile instinctului sexual, marea revelație a venit dintr-o dată, într-o clipă, fără să știu că aș fi pregătit-o prin ceva. (...) Fericirea aceasta, cea mai mare din viața mea, a mai fost tulburată vreo jumătate de an de un singur lucru: **descoperirea, conștiința de mine cel spiritual, deosebit de materie**, fusese atît de zguduitoare, încît mereu eram atras să privesc în mine însumi, să separ cele două firi din mine. Am băgat repede de seamă că această privire lăuntrică prea stăruitoare, prea cutezătoare, pînă la suprafața inconștientului, nu-i sănătoasă. **Ajunsesem nervos, nu puteam dormi.** Credeam că eram bolnav de nervi, că fenomenul nu s-a mai petrecut cu altcineva, că e ceva împotriva firii. Încordarea voinții nu mi-a fost deajuns să nu mai privesc în **prăpastia spiritului propriu. Atunci am luat în ajutor rugăciunea. Cred că era înfîia rugăciune conștientă. Către unul pe care acum îl știu, de la unul care acum se cunoștea.** M-am rugat zilnic, săptămîni de-a rîndul, pînă ce am biruit cu desăvîrșire acea închinare bolnăvicioasă care începuse. **De-acum eram cu totul mîntuit: bucuros de viață, împăcat, tare, gata de muncă și de luptă.** Îmi venea să îmbrățișez pe toată lumea. Toți superiorii, toți colegii mi-au devenit simpatici. Nu mai eram preocupat de scăderile altora, eram gata să explic slăbiciunile tuturor, să iert. **Începu să-mi fie drag și milă de oameni.** (...) De la ajungerea la lumină, la siguranță și la pace, mi-a plăcut seminarul, mi-au plăcut toate slujbele, studiul teologiei. Și am regretat cînd s-au împlinit cei patru ani. Mi-aduc aminte de o singură mare zguduire, pricinuită de-o lectură bisericească. Era o cuvîntare asupra numărului celui puțin al aleșilor, cred că de *Fenelon*. Ea m-a revoltat în aceași vreme și n-am

citit-o pînă la sfîrșit.* **Volume de literatură română sau streină n-am citit cîtă vreme am fost în seminar. Nu aveam la îndemînă, dar nu aveam nici timp.** Cîteam însă ziarele românești și două-trei reviste în timpul liber. Era mult de studiat pentru cursuri, apoi multe acte de pietate, devoțiuni religioase ne umpleau ceasurile zilei. Seara la ceasurile 9 trebuia să fim în dormitor pentru a ne putea scula dimineața la 5 și jumătate. În anii cei doi din teologie mai trimiteam din Blaj încercări de versuri, acestea cu nuanțe din preocupările mele spirituale, acum. Ba unele aveau nuanțe satirice. Îmi aduc aminte de versurile: „**În lături, Aristot, și tu, Virgile,/ Azi fetele sînt universitare,/ O Xenofană văd între copile**”. În anul al treilea, cred, citisem un volum de schițe umoristice scris de Virgil Onițiu, fostul director al liceului din Brașov. Le publicase sub pseudonimul „**Sorcova**”. Umorul lor mi-a plăcut așa de mult, încît întîia proză pe care am scris-o erau schițe în felul celor citite, satirice, umoristice, și le-am publicat într-o serie de foiletoane în ziarul **Drapelul** din Lugoj, redactat de Valeriu Braniște, sub pseudonimul „**Potcoavă**”, cred că prin anii 1902-1903 (notă: colaborarea la acest ziar începe cu numărul din martie 1902 și continuă și în anul 1903). Într-una din schițe făceam - în linii exagerate - portretul unui coleg de seminar român, și el, citindu-l, s-a recunoscut și s-a înfuriat așa de rău, încît era să mă bată.

Niciodată nu mi-am dat seama cum și cînd observ lumea din jurul meu. Am impresia că senzațiile și impresiile s-au scurs și se scurg în spiritul meu în chip inconștient, într-un mod oarecare firesc, așa cum auzim ori vedem. **Din pățania cu acel coleg mi-am dat mai întîi seama că trăiesc și observ realitatea.** Tot în acest răstimp am publicat cîteva poezii și în „**Semănătorul**”, între care „**Legenda slavă**”, care mi-aduc aminte că începea așa: „*Sus în palat sînt capete pierdute/ Și sfetnicii și-ai oștii ghinărari,/ Iar împăratul de trei zile mute,/ Înțepenit în tronu-i de stejar; / De-un crai, dușman hain, venit-a veste,/ Și-i el bătrîn, prea tînăr fiul este*”».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2022-anul-agarbiceanu-xix-legea-binelui-si-a-raului-originea-raului-in-noi-si-in-lume-atunci-am-luat-in-ajutor-rugaciunea-prapastia-spiritului-propriu-cufundarea-in-studiu-164305.html>

tribuna.ro/stiri/cultura/2022-anul-agarbiceanu-xix-legea-binelui-si-a-raului-originea-raului-in-noi-si-in-lume-atunci-am-luat-in-ajutor-rugaciunea-prapastia-spiritului...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2022 - Anul Agârbiceanu (XIX): legea binelui și a răului. Originea răului, în noi și în lume! - atunci am luat în ajutor rugăciunea? - prăpastia spiritului propriu!- cufundarea în studiu?

Marius HALMAGHI 09.05.2022 12:12 190 vizualizari 0 comentarii

opti 2022
THE INTERNATIONAL TRADE SHOW FOR OPTICS & DESIGN

În: **Tribuna**, 09 mai 2022